

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора економічних наук, професора,
КОНДРАТЕНКО НАТАЛІЇ ОЛЕГІВНИ

на дисертацію подану на здобуття ступеня доктора філософії за
спеціальністю 073 «Менеджмент»,

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

КОРБУТА СЕРГІЯ АНДРІЙОВИЧА

на тему «Економічна безпека підприємств будівельної галузі в умовах
глобальних викликів»

Актуальність теми дисертації

У сучасних умовах глобальні виклики набувають системного характеру та проявляються через військові конфлікти, дестабілізацію світових ринків, кризу енергоносіїв, порушення логістичних ланцюгів, прискорення цифровізації, інфляційні процеси, дефіцит трудових ресурсів та посилення конкуренції за інвестиційний капітал. Сукупність таких процесів суттєво підвищує рівень невизначеності та ризиковості діяльності підприємств різних галузей, що обумовлює необхідність забезпечення їх економічної безпеки.

Такі тенденції проявляються і у будівельній галузі, яка є однією з базових складових національної економіки та характеризується високою залежністю від фінансової стабільності, інвестиційної активності, ресурсного забезпечення, логістики та кадрового потенціалу. В умовах повномасштабної війни, структурної перебудови економіки та загального зниження платоспроможного попиту, підприємства будівельної галузі функціонують у середовищі підвищених загроз, що вимагає не лише адаптації до кризових явищ, а й формування дієвих механізмів забезпечення економічної безпеки.

Додаткової актуальності дослідженню надає необхідність забезпечення повоєнного відновлення України, у якому саме будівельна галузь відіграватиме ключову роль. Це потребує розроблення сучасних науково-

методичних підходів до діагностування спроможності підприємств забезпечувати економічну безпеку, формування дієвих організаційно-управлінських механізмів, а також використання сучасного управлінського інструментарію для мінімізації наслідків глобальних і локальних викликів.

Таким чином, актуальність дисертаційного дослідження визначається необхідністю розроблення теоретичних, науково-методичних і практичних засад забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі в умовах глобальних викликів, що має важливе значення для забезпечення стійкого функціонування підприємств у сучасних кризових умовах.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами

Дисертація виконана згідно з планами наукових досліджень Хмельницького національного університету у межах науково-дослідної теми: «Формування стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства» (номер державної реєстрації: 0125U003350), де автором розроблено та апробовано науково-методичний підхід до діагностування спроможності підприємства забезпечувати економічну безпеку в умовах глобальних та локальних викликів.

Сформульовані наукові положення, висновки і рекомендації, що винесені на захист, є достатньо обґрунтованими та відображають особистий внесок дисертанта в розвиток галузі знань «Управління та адміністрування», зокрема, у забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі.

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірності та новизни

Наукові положення та результати представлені в дисертаційній роботі Корбута С.А. характеризуються високим рівнем наукової обґрунтованості, що забезпечуються системним характером проведеного аналізу, логічною послідовністю теоретичних узагальнень і наукових висновків.

Проведений аналіз дисертаційної роботи Корбута С.А. надав можливість підтвердити наявність послідовно та системно викладених елементів наукової новизни. Найбільш суттєвими науковими результатами здобувача є:

розроблена модель вибору інструментів забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі в умовах глобальних викликів, яка ґрунтується на логістичній регресії, де ключовим елементом забезпечення її стійкості є застосування регуляризації з подальшою розробкою максимінної стратегії як протидії загрозам з використанням оптимального набору управлінських інструментів, що сприяє забезпеченню економічної безпеки підприємств будівельної галузі в умовах глобальних викликів;

удосконалений механізм забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі в умовах глобальних викликів, який на відміну від існуючих, передбачає створення та підтримку організаційно-управлінського середовища, і дозволяє перейти від фрагментарного реагування на виклики та загрози до проактивного управління стійкістю підприємства;

удосконалений науково-методичний підхід щодо діагностики спроможності підприємств будівельної галузі забезпечувати економічну безпеку в умовах глобальних та локальних викликів, який на відміну від існуючих підходів, передбачає оцінювання фінансової спроможності підприємства протистояти глобальним та локальним викликам, а також дозволяє за рахунок організаційних і процесних спроможностей підприємства виявляти загрози, здійснювати їх моніторинг і раннє попередження, контролювати критичні операції, управляти змінами та підтримувати безперервність діяльності підприємства в умовах критичних викликів;

набула подальшого розвитку архітектоніка відносин, взаємодії та комунікацій структурних підрозділів підприємства щодо ухвалення та виконання управлінських рішень за загальносистемними функціями системи «підприємство» (виробництво, обслуговування виробництва, управління, відтворення капіталу та забезпечення економічної безпеки) та в її

функціональних підсистемах, що на відміну від існуючих підходів, передбачає використання домінуючого критерію безпекозабезпечувальної концепції управління підприємством «забезпечення економічної безпеки» та дозволяє забезпечити реалізацію управлінських рішень з урахуванням особливостей діяльності будівельного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні результатів дослідження у вигляді методичних розробок і практичних рекомендацій у процесі забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі в умовах глобальних викликів. Сформовані теоретичні висновки, науково-практичні рекомендації та інші прикладні результати дослідження, які представлені у дисертаційній роботі, використовуються у практичній діяльності: ТДВ «Хмельницькзалізобетон» (довідка про впровадження від № 31/03-01 від 31.03.2026 р.), ТОВ «Платинумбуд» (довідка про впровадження № 317 від 31.01.2026 р.), ТОВ «Будівельний альянс груп» (довідка про впровадження № 195 від 03.04.2026 р.).

Теоретичні узагальнення, наукові розробки та методичні рекомендації автора використовуються в освітньому процесі Хмельницького національного університету під час викладання дисциплін: «Стратегічний менеджмент» та «Методологія управління економічною безпекою» (довідка про впровадження № 122/23 від 06.04.2026 р.).

Таким чином, у межах дисертаційної роботи Корбути С.А., поставлене наукове завдання виконано повністю, здобувач продемонстрував високий рівень володіння методологією здійснення наукової діяльності.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

Публікації основних положень дисертаційної роботи С.А. Корбути представлені в 9 наукових працях. Серед них: 5 статей, в наукових фахових виданнях категорії «Б»; 4 тези доповідей у матеріалах конференцій. Загальний обсяг публікацій складає 3,85 ум.-друк. аркушів, з яких здобувачу належить 3,28 ум.-друк. аркуш.

Дисертація є самостійно виконаною науковою працею, в якій викладено науково-методичні підходи та практичні рекомендації щодо забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі в умовах глобальних викликів. Усі наукові результати, викладені в дисертації, одержані автором особисто і відображені в наукових публікаціях. З наукових праць, виданих у співавторстві, у роботі використані лише ті положення, що становлять індивідуальний внесок автора. Особистий внесок здобувача у роботах зазначений у списку наукових публікацій, опублікованих за темою дослідження:

За результатами аналізу представлених матеріалів не встановлено фактів порушення академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Корбута С.А., необхідно також вказати на дискусійні положення та зауваження:

1. У пп. 1.1 надмірно деталізовано описано нормативно-правові аспекти статусів учасників будівництва та джерел фінансування об'єктів, що частково відволікає увагу від основної проблематики дослідження – впливу глобальних і локальних викликів на економічну безпеку будівельних підприємств. Зокрема, окремі фрагменти щодо правового трактування понять «замовник», «забудовник» і «інвестор» мають переважно описовий характер та недостатньо пов'язані з подальшим обґрунтуванням безпекозабезпечувальної діяльності підприємств галузі;

2. У пп. 1.3 недостатньо конкретизовано механізм практичної реалізації взаємодії управлінської та безпекозабезпечувальної функцій у діяльності підприємства. Доцільно було б визначити порядок розподілу відповідальності між структурними підрозділами та критерії оцінювання результативності управлінських рішень у межах безпекоорієнтованого управління;

3. На рисунках 2.1 та 2.2 автор наводить тенденції глибини глобального індексу зв'язаності DHL та світовий індекс невизначеності, що

надає інформацію про динаміку міжнародної взаємопов'язаності, однак потребує більш чіткого пояснення, яким чином зміни глобальної зв'язаності та невизначеності трансформуються у конкретні ризики, виклики та управлінські рішення для вітчизняної економіки й суб'єктів господарювання;

4. Необхідно підкреслити, що використання експертного підходу при визначенні вагових коефіцієнтів підіндексів фінансово-контрактної резильєнтності (пп. 2.3), має певні дискусійні аспекти, оскільки склад експертної групи формується із працівників досліджуваних підприємств, що може зумовлювати суб'єктивність оцінювання та потенційний конфлікт інтересів;

5. У розробленому механізмі (рис. 3.1) забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі недостатньо конкретизовано критерії та процедури вибору інструментів ощадливого управління залежно від типу загрози, рівня ресурсних обмежень та пріоритетності цілей підприємства. Зокрема, доцільно було б деталізувати процедуру оцінювання ефективності інструментів (JIT, Kanban, Kaizen, Scrum тощо) та їх адаптацію до різних сценаріїв функціонування підприємства в умовах турбулентності середовища.

Втім, вказані вище дискусійні положення і зауваження не зменшують вагомості результатів дослідження та загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи Корбута С.А.

Загальний висновок

Вважаю, що дисертаційна робота здобувача ступеня доктора філософії Корбута Сергія Андрійовича на тему «Економічна безпека підприємств будівельної галузі в умовах глобальних викликів» виконана на високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є закінченим науковим дослідженням, сукупність теоретичних та практичних результатів якого розв'язує поставлене наукове завдання. Дисертаційна робота за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п. 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та

скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Здобувач Корбут Сергій Андрійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 – «Менеджмент».

Офіційний опонент:

професор кафедри менеджменту

і публічного адміністрування

Харківського національного університету

міського господарства імені О.М. Бекетова,

д.е.н., професор

[Handwritten signature]
Наталія КОНДРАТЕНКО

21.05.2026р